

بستر سازی و خاک مناسب کشت بذور گیاهان فصلی

محمد علیمرادی

پژوهشگر گروه تحقیقات باغ گیاه‌شناسی ملی ایران، پست الکترونی: Mohamad8033@yahoo.com

بستر کاشت گل های فصلی در مقایسه با گیاهان باغی متفاوت است. با توجه به اینکه تولید این نوع از گیاهان بیشتر به صورت متراکم و در محیط های باز انجام می شود، بنابراین نیازمند استفاده از موادی به غیر از خاک و با خواص متفاوت می باشد. شناخت این خواص و استفاده بجا از آن منجر به تولید موفق خواهد شد. خاک در اصل سه وظیفه عمده دارد: اول اینکه گیاه را در خود نگه می دارد. دوم اینکه با استفاده از ذخایر غذایی خود باعث تغذیه گیاه می شود. سوم اینکه با آب و هوای موجود در منافذ خود، هم باعث تامین رطوبت و هم باعث تهویه می شود. بنابراین خاک مناسب خاکی است که هرسه عامل فوق را با توجه به نوع بذر کاشته شده بتواند به نحو مطلوب و مورد نیاز در اختیار گیاه قرار دهد. حال با توجه به اینکه بذرها نیازهای متفاوتی دارند می توان برای کاشت بذرها از ترکیب خاک متعادل استفاده نمود تا بتوان بذور گل های فصلی مختلف را در آن کاشت. ترکیب مورد استفاده در نهالستان باغ گیاهشناسی عبارت است مخلوطی از خاک باغچه (60 %) (عکس

شماره 1) خاک برگ پوسیده (25%) (عکس شماره 2) کود دامی پوسیده (5%) (عکس شماره 3) ماسه (10%) . روی این بستر آماده یک لایه نازک خاک رس (عکس شماره 5) خالص می ریزیم و بعد از غلطک زنی (عکس شماره 6) یک سطح صاف آماده شده و بذرها را روی آن می پاشیم و بعد از پاشیدن بذر روی خاک یک لایه نازک به ضخامت دوبرابر قطر بذر) بسته به قطر بذرها) کود کاملاً پوسیده دامی و یا کمپوست سرنده شده می پوشانیم (عکس شماره 7). دلیل اضافه کردن خاک رس به بستر کاشت، سهولت جابجایی مستقیم نشاء از خزانه به محل کاشت می باشد زیرا در زمان انتقال، ریشه نشاءها به هم چسبیده و هوا نمی خورد و آسیب نمی بینند. خاک برگ از پوسیده شدن موادی مثل برگ درختان، چمن های قیچی شده و سایر مواد گیاهی بوجود می آید.

شکل 2- خاک برگ قبل از سرند شدن

شکل 1- خاک باغچه قبل از سرند

شکل 3- سرند شدن خاک

خاک برگ ارزش غذایی خاصی ندارد و فقط جهت سبک کردن و قابل نفوذ کردن بافت خاک استفاده می شود. تمامی مواد تشکیل دهنده خاک قبل از مخلوط شدن باید سرند شده باشند و بهتر است از خاک عاری از بیماری‌های قارچی و آفت‌ها استفاده کنید. قبل از ریختن خاک تهیه شده در بستر ابتدا باید سطح بستر را با لایه‌ای از ماسه به منظور زهکشی مناسب پوشاند و در ادامه خاک مخلوط شده را داخل کرت آماده شده به ضخامت 7 تا 10 سانتی متر پوشاند و بعد از صاف کردن سطح با شن کش خاک رس را اضافه کرده (اگر نشاء مستقیم به زمین کاشت اصلی منتقل شود) و با غلطک سطح باغچه را صاف و فشرده کرده تا یک

دست شود. برای پخش یکنواخت بذرهای ریز در کرت، جعبه کاشت یا سینی نشاء باید اول آنها را با ماسه بادی مخلوط کنیم. در این صورت این گونه بذرهای یکنواخت تر پخش می شوند. بعد از اتمام کاشت بذرهای هیچگاه نباید خاک بستر بذر خشک شود و همواره باید مرطوب بماند. در روزهای اول و برای

جلوگیری از جابجا شدن بذرهای می توان آبیاری بذرهای به صورت مه پاش استفاده کرد. بهترین زمان برای کاشتن بذر گلپایی که در فصل تابستان به گل مینشینند اواخر زمستان و اوایل بهار است. که بعد از گذشت حدود دو الی سه ماه در فصل تابستان به گل بنشینند (بستگی به گونه مورد نیاز دارد).

شکل 4- کرت های پاییل شده

شکل 5- کرت های که خاک رس به آن اضافه شده

شکل 6- یکنواخت کردن کرت ها با استفاده از غلطک

شکل 7- بذر پاشی و کود دهی

شكل 8- گیاهان بنفشه